

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 41P/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120202610
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7120202610.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Zuzanou Kudlovskou, v právnej veci starostlivosti o maloletého: H. O., nar. X.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka E. O., nar. X.X.XXXX, bytom S. XX, E., t.č. na neznámom mieste a otec: neuvedený, na návrh navrhovateľov: N. E., nar. X.X.XXXX, bytom S. XX, K. a N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, K., za účasti Okresnej prokuratúry Košice I, v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov, t a k t o

rozhodol:

- I. Súd zveruje maloletého H. O., nar. X.X.XXXX do pestúnskej starostlivosti manželov N. E., nar. X.X.XXXX a N. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorí budú vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého, a v bežných veciach budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.
- II. Matka maloletého E. O., nar. X.X.XXXX je povinná platiť na výživu maloletého H. O., na. X.X.XXXX sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu od právoplatnosti rozsudku do budúca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred tak, že výživné bude poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia návrhom doručeným súdu dňa 10.2.2020 žiadali, aby bol mal H. O., nar. X.X.XXXX zverený do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov a zároveň podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým maloletého žiadali dočasne zveriť do ich osobnej starostlivosti ako budúcich pestúnov. Návrh odôvodnili tým, že sú manželmi zapísanými v zozname žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť vedenom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len ÚPSVaR Košice). Z manželstva navrhovateľov pochádzajú dve maloleté deti, ktoré navštevujú základnú a materskú školu v K.. Bývajú v prízemnom trojizbovom rodinnom dome, ktorý je ich osobným vlastníctvom. Navrhovateľ je zamestnaný v spoločnosti U.S.STEEL Košice ako strojník, závod Koksovňa a navrhovateľka je toho času evidovaná v evidencii nezamestnaných na úrade práce. Obaja sú zdraví, neboli trestne stíhaní. Dňa 18.12.2019 ÚPSVaR Košice vydal navrhovateľom súhlas na nadviazanie osobného vzťahu s maloletým Norbertom. Navrhovatelia sa dňa 9.1.2020 v Centre zúčastnili prípravy, kde im boli poskytnuté podrobnejšie informácie a osobne sa stretli s maloletým. Hneď pri prvom stretnutí maloletý prijal navrhovateľov pozitívne. Počas ďalších stretnutí bol maloletý spokojný, veselý. V dňoch 31.1.2020 až 3.2.2020 sa maloletý zúčastnil na krátkodobom pobyte v domácnosti navrhovateľov, ktorí si maloletého veľmi obľúbili a sú pevne rozhodnutí vytvoriť maloletému stabilné citové a materiálne prostredie. Listom zo dňa 5.2.2020 ÚPSVaR Košice vydal odporúčanie k realizovaniu postupov smerujúcich k zvereniu maloletého do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov.

2. K návrhu priložili navrhovatelia aj listinné dôkazy a to: výpis z listu vlastníctva, sobášny list navrhovateľov, oznámenie o zaradení navrhovateľky do evidencie uchádzačov o zamestnanie, opis mzdového listu navrhovateľa, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, súhlas k nadviazaniu osobného vzťahu s maloletým dieťaťom, Rozhodnutie o zapísaní žiadateľov do zoznamu žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť, rodný list maloletého dieťaťa, výpis navrhovateľa a navrhovateľky z registra trestov.

3. Matka maloletého sa k návrhu nevyjadrila.

4. Kolízny opatrovník navrhol, aby maloletý bol zverený do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov, pretože je to v jeho najlepšom záujme.

5. Okresná prokuratúra Košice I, ktorá vstúpila do konania 6.5.2020 sa vyjadrila, že zaujme stanovisko k predmetnej veci až po vykonanom dokazovaní.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, vyjadrením kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými do spisu a zistil tento skutkový stav:

7. Navrhovatelia sú zaradení do evidencie o náhradnú rodinnú starostlivosť na ÚPSVaR Košice na základe rozhodnutia č. KE1/OSPOASK/2019/9940 zo dňa 4.11.2019. Prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť absolvovali na Referáte poradensko - psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice v čase od 28.5.2019 do 16.10.2019 v celkovom rozsahu 30 hodín. Navrhovatelia sú manželmi od roku 2010, u oboch ide o prvé manželstvo. Majú vhodné bytové, rodinné a sociálne pomery. Osobnostné vlastnosti manželov, ich hodnotová orientácia, životný rodinný štýl a schopnosť empaticky a akceptujúco pristupovať k deťom dávajú záruku, že prijatému dieťaťu zabezpečia láskyplné a bezpečné rodinné prostredie. Odborný tím prípravy považoval navrhovateľov za pripravených na prijatie dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti a odporučil zaradiť ich do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť. Z ich manželského vzťahu pochádzajú dve maloleté deti, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti, N. E., nar. XX.XX.XXXX a N. E., nar. X.XX.XXXX. Obaja navrhovatelia sú zdraví a schopní zabezpečovať starostlivosť o maloletého. Majetkové a sociálne pomery navrhovateľov sú dobré. Navrhovateľ je zamestnaný so stálym príjmom, navrhovateľ zarába cca 1.200 EUR mesačne a navrhovateľka je toho času nezamestnaná. Poberá však rodičovský príspevok na maloletého Norberta do 6 rokov jeho veku, pre jeho zhoršený zdravotný stav vo výške 220,-Eur, príspevok na dieťa v pestúnskej starostlivosti 196,-Eur a prídavky na tri deti spolu vo výške cca 75,- Eur mesačne.

8. Podľa informácií a prístupnej spisovej dokumentácie mal. H. O., nar. X.X.XXXX pochádza zo vzťahu E. O., nar. X.X.XXXX a otca nevedeného. Maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Košice I sp.zn. 11P/122/2018 zo dňa 25.9.2018 umiestnený v Centre pre deti a rodiny Dobšiná po tom, čo maloletého jeho matka ponechala u svojej známej a v dohodnutom termíne pre neho neprišla.

9. Navrhovatelia s maloletým nadviazali kontakt na základe odporúčania k nadviazaniu osobného kontaktu s dieťaťom, ktorý vydal ÚPSVaR v Košiciach dňa 18.12.2019. Vzťah medzi navrhovateľmi a maloletým sa prehlboval pri návštevách v Centre ako aj v domácnosti navrhovateľov. S maloletým sa spolu hrali, chodili na prechádzky, trávili čas v ich širokej rodine, realizovali rôzne aktivity, hry, činnosti.

10. Podľa Odporúčania k realizovaniu postupov smerujúcich k zvereniu dieťaťa do pestúnskej starostlivosti zo dňa 5.2.2020 vydaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice medzi navrhovateľmi a maloletým boli nadviazané pozitívne vzťahové väzby, ktoré bolo potrebné naďalej rozvíjať a upevňovať, preto pre zabezpečenie ďalšieho riadneho psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa bolo dôležité, aby sa prechod z Centra do náhradnej rodiny realizoval v čo najkratšom čase, plynule po ukončení interakčného procesu. Na základe návrhu navrhovateľov preto súd uznesením sp .zn. 41P/17/2020 z 24.2.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým mal. H. O., nar. X.X.XXXX, v tom čase Centrum pre deti a rodiny Dobšiná, zveril do dočasnej starostlivosti N. E., nar. X.X.XXXX, bytom S. 92 a N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, K. (budúcich pestúnov), a to do rozhodnutia vo veci samej o zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov.

11. Biologická matka maloletého žije túlavým spôsobom života, je podozrenie, že užíva psychotropné látky a väčšinou sa zdržiava v okolí železničnej stanice v meste. Otcovstvo k dieťaťu nebolo určené. O maloletého sa matka nezaujíma. K návrhu sa nevyjadrila, ani na pojednávanie sa nedostavila a nepožiadala, aby súd jej neprítomnosť ospravedlnil, resp. pojednávanie preročil, preto súd pojednával aj v jej neprítomnosti.

12. Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 18.9.2019 sp.zn.:21P/137/2019, súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým udelil súhlas s realizáciou operačnej liečby a s potrebnými úkonmi súvisiacimi s operačnou liečbou u maloletého dieťaťa, namiesto matky.

13. Maloleté dieťa sa po umiestnení do zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti primerane adaptovalo, jeho vývin napredoval. Dieťa malo problémy so sluchom, realizované boli odborné vyšetrenia. Psychomotorický vývin dieťaťa mierne zaostával v oblasti rečového vývinu a sociálnych zručností. Z

dôvodu, že o dieťa sa z rodiny nikto nezaujímal, úrad požiadal zariadenie na výkon ústavnej starostlivosti o prípravu dokumentácie k nahláseniu dieťaťa do prehľadu detí vhodných k sprostredkovaniu náhradnej rodinnej starostlivosti formou pestúnskej starostlivosti, s perspektívou osvojenia.

14. Dňa 1.7.2019 Centrum pre deti a rodiny Dobšiná úradu zaslalo oznámenie o právnej voľnosti dieťaťa. Na základe uvedených skutočností tunajší úrad podal na súd návrh vo veci vyslovenia osvojiteľnosti, ktoré prebieha na Okresnom súde Košice I pod sp.značkou:21P/107/2019. Dňa 12.5.2020 sa uskutočnilo v predmetnej veci pojednávanie. Matka sa pojednávania nezúčastnila, súd rozhodol, že maloleté dieťa je osvojiteľné.

15. Maloletý Norbert O. bol uvoľnený do rodiny navrhovateľov z Centra pre deti a rodiny Dobšiná na povolené vzdialenie vo februári 2020, na základe neodkladného opatrenia z 24.2.2020. Dieťa sa veľmi rýchlo na nové prostredie adaptovalo, t.č. žiadateľku oslovuje „mama“ a v súčasnosti už aj žiadateľa „oco“, predtým „ujo“. Medzi žiadateľmi, deťmi žiadateľov a maloletým H. sa vytvorili dobré vzťahy. Aj detskú izbu užívajú spoločne vlastný syn žiadateľov N. spolu s mal. Norbertom. Izba je kompletne zariadená, deti majú vlastné lôžka, Norbert zatiaľ spáva v postieľke. Dievčatko N. má samostatnú detskú izbu. V prípade potreby, je lôžko pre dieťa aj v spálni žiadateľov. Rodina a najbližší príbuzní príchod dieťaťa do rodiny prijali pozitívne. Vzájomne sa navštevujú a v prípade potreby starí rodičia vedia pomôcť v starostlivosti o deti. Ošetrojúcou lekárkou dieťaťa je MUDr. Marciová v Slanci.

16. Maloletý H. od septembra 2020 začal navštevovať materskú školu v Slanci, stále prebieha jeho adaptácia na kolektív detí, stáva sa, že niekedy je neposlušný. Navrhovatelia s dieťaťom absolvovali odborné vyšetrenie v Bratislave v Nemocnici na Kramároch. Z dôvodu sluchového postihnutia - dieťa nepočuje na 83,2%, nosí maloletý H. načúvací aparát, ktorý bol vyhotovený dieťaťu na mieru. Po tom čo maloletý začal pravidelne nosiť načúvací strojček aj v škôlke prestal byť neposlušný, počúva pokyny učiteľiek v škôlke a bude mu pridelený osobný asistent z dôvodu jeho zdravotného postihnutia. Navrhovateľom tento hendikep maloletého neprekáža, spolu s ním sa učia aj posunkovú reč.

17. Navrhovatelia uviedli, že maloletého najprv žiadajú zveriť do svojej pestúnskej starostlivosti, nakoľko je tu stále možnosť, že sa maloletý začne zaujímať o svojich biologických rodičov a tiež z dôvodu, že sa najprv s ním chcú spoločne zžiť ako rodina a potom budú žiadať o jeho osvojenie, ak si tým budú istí.

18. Okresný prokurátor Košice I a tiež kolízny opatrovník navrhli, aby maloletý bol zverený do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov, nakoľko je to v jeho záujme.

19. Súd zisťoval aj majetkové pomery matky, a zo zistených skutočností mal za to, že táto nepracuje a nemá žiaden príjem.

20. Podľa ust. § 44 ods. 1 až 4 zákona č. 36/ 2005 Z. z. Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Náhradnou starostlivosťou je

a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),

b) pestúnska starostlivosť a

c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 48 zákona č. 36/2005 Z.z., ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o jeho zverení do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a spĺňa ustanovené predpoklady (ďalej len „pestún“). Pestúnom sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o pestúnsku starostlivosť podľa osobitného predpisu 10) a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude pestúnsku starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno zveriť maloleté dieťa do pestúnskej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej pestúnskej starostlivosti aj manželom. Pri zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti jednému z manželov je potrebný písomný súhlas druhého manžela. Súhlas nie je potrebný, ak manželia nežijú v domácnosti, ak druhý

manžel nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak je zadováženie súhlasu spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou. V rozhodnutí podľa odseku 1 súd vymedzí rozsah práv a povinností pestúna k maloletému dieťaťu.

22. Podľa ust. § 54 ods. 1 až 6 citovaného zákona, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

23. Podľa ust. § 50 ods. 1,2,3,4,5,6 citovaného zákona, pestún je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak pestún predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Ak bolo maloleté dieťa zverené do pestúnskej starostlivosti len jednému z manželov, ustanovenie § 30 ods. 2 sa použije primerane. Maloleté dieťa, ktoré žije v domácnosti s pestúnom, je povinné podieľať sa osobnou pomocou, a ak má príjem z vlastnej práce, aj príspevkom z tohto príjmu na spoločných potrebách rodiny. Počas výkonu pestúnskej starostlivosti rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú svoje rodičovské práva a povinnosti len v rozsahu, v akom nepatria pestúnovi. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do pestúnskej starostlivosti. Ak sa s pestúnom nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo pestúna súd. Ustanovenia odsekov 1 až 5 sa primerane použijú aj na dočasné zverenie maloletého dieťaťa podľa § 49.

24. Podľa ust. § 51 citovaného zákona, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do pestúnskej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali orgánu sociálnoprávnej ochrany detí.

25. Podľa ust. § 81 ods. 1, 2 citovaného zákona, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

26. Podľa ust. § 62 ods. ods. 3 citovaného zákona, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za to, že matka maloletého Norberta Gažiho, nar. 7.4.2017 doposiaľ neupravila svoje pomery natoľko, aby riadne a sústavne mohla zabezpečovať starostlivosť o dieťa, nejaví o neho žiaden záujem, preto pestúnska starostlivosť je v súčasnosti v najlepšom záujme maloletého. Nariadenie pestúnskej starostlivosti umožní dieťaťu užívať si kvalitnejšie rodinné prostredie, nové podnety získané v domácnosti pestúnov môžu vo veľkej miere prekryť tie staršie, a umožniť dieťaťu istotu a pocit bezpečia. Keďže maloletý sa už zžil s navrhovateľmi, ich deťmi, s ich rodinným prostredím, súd rozhodol tak, že maloletého zveril do pestúnskej starostlivosti navrhovateľov.

28. Pri určovaní výšky výživného, ktorým sú rodičia povinní prispievať na maloleté deti, súd vychádzal z citovaných zákonných ustanovení Zákona o rodine. Matka je nezamestnaná bez akéhokoľvek príjmu, preto jej súd určil vyživovaciu povinnosť na minimálnej úrovni povolenej zákonom, nakoľko má za to, že jej súčasná majetková situácia určenie výživného vo vyššej výške neumožňuje a prikázal jej, aby výživné v minimálnom rozsahu posielala na účet orgánu sociálnoprávnej ochrany detí.

29. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.